

képen kétségbe, ha a szenvedések száziéle változata a lelkünkre és testünkre nehezül. Ha megtanulnánk az Isten országának számtani művelését, ahol csak egyetlen „arányossági törvény” van; minél többet vállal a szenvedésből egy hűséges lélek a földön, annál több hűtlen és bűnös lélek menekül meg az örök haláltól, a sátán országából.

Tehát: Máriával imáinkban, munkánkban, minden szavunkban, minden cselekedetünkben, de legfőképpen minden testi-lelki szenvedéseinkben.

Előhang

(Boldog Özséb életéhez.)

Homályba süppedt, régi korba
Vezetlek, add ide kezéd,
Az út sötét, de mécs világol:
A szent, erős emlékezet.

Harmadik Ince hordta akkor
Fején a hármastiarát,
S az Egyház kösziklája állta
A gonosz idők viharát.
A Szentatjának hódolattal
Adózott a gazdag és szegény,
Szelíd hatalma napsugár volt
Európa felleges egén.
S mivel remélte, hogy a Szentföld
Keresztény kezébe jut talán,
A szent célért kincsét eladta,
S fatányér állt az asztalán . . .

Szentek és hősök kora volt az:
A hit, mint egy csodás virág,
Amerre csak hullatta szirmát,
Ott jobb lett, szebb lett a világ.

Provánsz lankáin Szent Dömonkos
Szájával szólt Krisztus Király,
A lelke úgy szárnyalt az égnek,
Akár egy hófehér sirály.

És Francesco di Bernadone,
A vidám, dúsgazdag legény,
Nem is álmodta még, hogy egyszer
Ő lesz a legszentebb szegény.
Lantját pengette Umbriában,
A kéklő, bársony ég alatt,
S kívánatos volt még szívének
A csók, a bor, a jó falat . . .

Hét bölcsőt ringatott szelíden
Firenze büszke városa,
És mind a hét gyermekből szent lett,
Az égnek várományosa.

Szentek és hősök kora volt az,
Csupa sugárzó glória —
S volt köztük több, kit vigaszunkra
Magyarnak szült Pannónia.

Terényi István

Bodrogy Szabolcs:

Egy elfeledett nagy csodatévő . . .

Olvastam egy víg elbeszélésben egy magyar faluról, ahol majdnem minden férfit Mihálynak neveztek... Volt sok olyan család, hogy minden férfi tagja Mihály névre hallgatott... S hogy az író — úgy mond — lakodalomban volt egy ottani családnál, s akkor erről is kisült, hogy szintén minden férfitagja Mihály. Az író erre kezdte rábeszélni az új férjet, hogy ha majd egyszer gólya találna a kéményükön kelepelni és babát tenne le a küszöbre, hát hogy azt mindennek, csak ne Mihálynak kereszteltesse. Persze, nagy felzúdulás keletkezett e szavakra a rokonság körében, de az új házaspár mégis nagysokára engedett a rábeszélésnek. És mégis, egy év múltán kap az író meghívót a keresztelőre: — a legifjabb Mihály keresztelőjére...

Valóban, Magyarországon a Mihály a legelterjedtebb nevek egyike. A legősibb alapítású plébániák között is találunk többet a szent főangyal tiszteletére szentelve. Azonkívül népünk szinte naponként emlegeti Szent Mihály főangyalt, amikor a halottat vivő „Szent Mihály lová”-ról beszél. Magának a lónak említése semmi keresztény hagyományon vagy legendán nem alapszik; ez nem más, mint ama egyik pogányhiedelem maradványa, amely szerint — persze szintén képes értelemben — „minden emberért egyszer eljő a fehér lovas, fehér lovon, fehér kutyával, ki maga a halál”. De amennyiben a keresztény hagyomány szerint Szent Mihály a halottak lelkeit befogadó angyal, népünknek ő lépett a pogány lovas halál helyébe...

Mindez azt bizonyítja, hogy a magyarnál még az elmúlt századokban is mindig élénken élt Szent Mihály főangyal tisztelete. Most tehát az az ok szorul alapos kikutatásra, vajjon miért lanyhult el nálunk ez a tisztelet?

Pedig Szent Mihály főangyal — eltekintve magas égi méltóságától — maga is számtalan esetben kimutatta, hogy csodás vagy csodára emlékeztető módon is kész segíteni az embereken.

Két ünnepe is van neki: május 8-án „Szent Mihály főangyal megjelenésének” és szeptember 29-én „Szent Mihály bazilikája felszentelésének” ünnepe. Az őszi ünnepet számontartja a nép, különösen faluhelyen; hiszen ez az ősi szokásos szerződéses lejárat napja és ekkor kezdenek harangozni este 7 órát... De tavaszi ünnepéről nem vesz tudomást talán senki sem.

Pedig ez a csodatevő nap; hogy mennyire az, saját csekély magam is saját szememmel boldogan megláthattam egyszer...

Lássuk először e nap történetét.

I. Geláz pápa idejében, 493-ban, Olaszországnak Apulia nevű tartományában, Gargano-hegyen, egy barlang közelében, csodálatos esemény történt. Ugyanis egyszer csak a hegyoldalon legelésző marhacsordából egy bika hirtelen sebes futásnak eredt. Rögtön utána eredtek, de sehol nyomára nem akadtak. Egyszer csak ott látják felakadva függeni egy barlang szájára felett egy kiálló sziklán. A pásztorok egyike erre nyilatkozott ki, hogy a bikát odaszegesse, és íme, mi történik? A nyíl visszapattan és visszautrik a pásztor tegzébe, ahonnan azt kivette volt.

Szent borzadály töltötte el e csodás látvány a pásztorokat; sietve odahívták a közeli lakosokat is a csoda megtekintésére. De senki sem mert a barlangnak még a közelébe se menni. Inkább rögtön futárt menesztettek a szipontini püspökhöz, hogy jelentse a csodát.

A püspök a hír hallatára 3 napos böjtöt és könyörgést rendelt el népének, hogy a jó Isten irgalmas volna kinyilatkoztatni, mit jelentett e csoda. És harmadnap éjjel megjelent neki Szent Mihály főangyal és kijelentette, hogy az a barlang az ő oltalma alatt áll és a jó Isten engedelmeivel e csodával akarta a nép figyelmét a barlangra irányítani, hogy ott a nép az ő segítségét kérje és hogy ezt mindig meg is fogja kapni.

Mindjárt reggel a püspök örömmel adta hírrül a lakosságnak az égi üzenetet s ekkor az egész nép ünnepi menetben kivonult a Gargano-hegyre a csodás barlang elé. S íme, ott új csoda várt rájuk: a barlangot égi kezek már templommá alakították! E perctől kezdve megindult a zarándokok serege és csak úgy özönlött a Gargano-hegy felé. S íme, újabb és mindig újabb csodás meghallgatások színhelye lett a hegyi barlang: Szent Mihály főangyal csakúgy ontotta segítségét a kedvelt hegyi szentélyben.

Mindezzel egyidejűleg rohamosan terjedt nemcsak Olaszországban, hanem az egész keresztény világban a Szent Főangyal tisztelete. Mindennek betetőzésül Bonifác pápa Rómában templomot építtetett tiszteletére s ennek felszentelése emlékéül rendelte el a Szent Főangyal ünnepét szeptember 29-ikére. Míg megjelenésének emléknapiját május 8-án üli az Egyház.

Több évvel ezelőtt egy tavasszal az adriai Mlyet (Meleda) szigetén üdültem. Már közel van a dalmát partokhoz; északi oldala a dalmát Karsztra néz, de a déli előtt ott ring a végtelen tenger... Mégis, a hűvösebb tavaszi estefeléken, amikor oda-odazúgott a messzi Velebitről az északi szél: a bóra, s a látóhatár olyan kristálytisztá kékes-zöld volt, hogy szinte csengett, akkor sötétlők kúpalakú kontúr tűnt fel a nyugati végtelenség szélén.

— Az a Monte Gargano! — magyarázták a szigeti halászok. És azonnal elmondták a hegy csodálatos, ősi történetét, ahogy a Római Zsolozsmáskönyv, az egykorú történetírók jelentik, s ahogy főtebb előadtam. Aztán a halász így folytatta:

— Szemben a Monte Garganóval, itt a mi szigetünkön, nekünk is van egy templomocskánk Szent Mihály főangyal tiszteletére, ott kint a hegyi szőlők és olajfák között. És ha tavasszal akármilyen hosszú ideig nincsen esőnk, ha az ő ünnepén körmenetileg kivonulunk e kápolnához, ő mindig küld nekünk esőt. Azért a környékbeli falvak, sőt még a dalmát partok lakossága is, sőt még a hercegovinai másvallásúak is mindig figyelmeztetnek bennünket, nehogy elmulasszuk a könyörgő körmenetet Szent Mihály megjelenésének napján az ő kápolnájához, mert ha ezt megtartjuk, mindig be szokott következni az áldásos eső.

Az a tavasz is, amikor ott tartózkodtam, szintén esőtlen, száraz volt. Ez pedig ezen a vidéken végzetes baj: ott még február elején beköszönt a tavasz a maga minden melegével és az egész természet új életre indul. Ha most nem jó egy-két alkalmas eső, akkor minden kiég, még jobban, mint a mi Alföldünkön, mert az ottani köves talaj még kevésbé képes megőrizni a nedvességet. Mivel pedig a közép-kor folyamán erdők javarészt elpusztultak és legtöbbször csak a kopár sziklák meredeznek az égnek, bizony sokat szenved az a vidék a szárazság miatt. Oly kevés ott a termékeny mező; mi lesz ezekkel, ha tavasszal egész májusig eső nem áztatja?

A nép tehát ama száraz májusban is minden reményét Szent Mihály közbenjárásába helyezte. Alig várták már a napját. Ha felnéztek a kánikula hőségű égre, egyre mondogatták:

— Majd lesz eső, csak jöjjön Szent Mihály megjelenése napjal

Végre felvirradt az a nap is. Csodaszép verőfényes nap. Már kora reggel elkezdték a harangozást a plébániatemplomban. S a nép kezdett gyülekezni. És jöttek, csak egyre jöttek, vége-hossza nem volt a templomba igyekvő népnek: hogynem, hiszen életük-ről, kenyerükről van szó. Ha még most sem jó eső, kiég mindenük; akár éhen pusztulhatnak.

Mikor beharangoztak, megindult a menet. És ekkor mi történik: amonnan délnyugatról felhők kerekednek. A nép néz föl az égre és meghatott áhítat simul az arcokra. Szinte a könnyekkel küzdenek. Mily megrázó volt azt látni, mint halad ott a menetben párosával a sok bűnbánó könyörgő: ott látni az ismert káromkodókat, a híres kártyásokat, még a rendezetlen házasságúakat is, mind ünneplő ruhában; kezeik összekulcsolva, szemük az eget fürkészi és csak zeng, szünet nélkül harsog az ének:

— ...Könyörögj érettünk!

Először rendezett utakon mentünk, aztán átcsapott a menet a köves, kavicsos hegyi utaknak. Egy kis völgykatlan mélyén, egy jó óras gyalogolás után, végre feltűnt a kis Szent Mihály-kápolna.

Amikor odaértünk, már teljesen beborult az ég. A csendes szentmise alatt a plébános pár szót szolt a nap jelentőségéről, majd a szentmise végén pár könyörgést imádkoztak el. És a menet már indult is visszafelé. Ekkor már gyermektenyérynyi nagy esőcseppek kezdtek kopogni a köves földön.

Es mindenki higgye el, amit most mondok: azon pillanatban, amikor átléptük a paplak küszöbét, hirtelen olyan zápor zúdult a szigetre, mintha vödörből öntötték volna. Tudom, nehéz elhinni; ha nem magam láttam volna, én is nehezen hinném el. De így volt. Elképzelhetjük a nép örömét: az a heves déli nép ujongott, rikoltzott, ugrált, táncolt, még csak nem is szaladt az eső elől, hadd essék, hadd ázzék az ünneplő ruha, nem baj!

... Nekem nincs jogom ez eseményt csodának minősíteni, de hogy csodálatos volt, az tény. Legyen e kis történet égi intelem számunkra, hogy helyezzük vissza szívünkben e leghatalmasabb égi fejedelmet ama helyre, amely őt megilleti: mindjárt az Angyalok Királynéja utáni helyre, így kívánja az igazság erénye. És így kívánja a jó Isten is, amikor annyi csodával tüntette ki legelső főangyala közbenjárását.

„Ezért (Jézus Krisztusért) volt művész és tudós, faragott követ és fát a pálos előd; ezért tanult ernyedetlenül és hordott téglát, fát és cserepet a tegnapi kispap utód.”

PÁLOS KOLLÉGIUM NYILIK MEG PÉCSETT.

Azok a katolikus ifjak, akik pálos szerzetesi életre hivatást éreznek és a gimn. IV. osztályát jó eredménnyel végezték el, a most megnyíló pálos kollégiumba (internátus) felvételt nyerhetnek. Az anyagi hozzájárulásról s a részletekről bővebb felvilágosítást ad a Pálos Rend Vezetősége, Budapest, XI., Pálos Kolostor.